

Zpráva o činnosti

Vlastivědného muzea a Galerie T.F.Šimona v Železnici

za rok 2019

Zřizovatel: Město Železnice
Náměstí Svobody 1
507 13 Železnice

IČ: 00272426
Tel.: starostka 493 520 085
E-mail: mu@zeleznice.net

Adresa muzea: Vlastivědné muzeum
Železnice
Muzejní 181
507 13 Železnice

Tel.: 732 836 309
E-mail: muzeum@zeleznice.net
Web: muzeumzeleznice.webk.cz

Otevírací doba muzea a galerie pro veřejnost:

Hlavní sezóna

Květen - září	úterý – neděle	09:00 – 11:30	13:00 – 16:30	pondělí – zavřeno
---------------	----------------	---------------	---------------	-------------------

Zimní sezóna

Říjen - duben	středa – pátek	09:00 – 11:30	13:00 – 16:30	
---------------	----------------	---------------	---------------	--

Pracovní doba:

Květen - září	úterý – neděle	09:00 – 11:30	13:00 – 16:30	pondělí – zavřeno
---------------	----------------	---------------	---------------	-------------------

Říjen - duben	pondělí – úterý	08:00 – 11:30	12:00 – 14:30*
	středa – pátek	09:00 – 11:30	13:00 – 16:30

První okruh komentované prohlídky představí návštěvníkům interiér chalupy a život našich předků a dalších deset expozic v budově muzea.

Druhý okruh komentované prohlídky má edukační záměr. Začíná ukázkou zpracování lnu v přístavbě roubené chalupy, po té se přechází do interiéru chalupy, kde se pokračuje v ukázce zpracování lněné příze a vlny na kolovrátku a tkaní na tkalcovském stavu. Po této ukázce následuje kvíz, přiřazování vzorků přízí k jejich původci.

*V říjnu až dubnu v pondělí a úterý je možné prohlídku domluvit předem po telefonické dohodě. Je také možné zazvonit u dveří, pokud je pracovník přítomen. Soboty a neděle jsou v tomto období zavřené.

Obsah:

- I. Charakteristika a poslání instituce
- II. Sbírkotvorná činnost
- III. Výstavní a edukační činnost
- IV. Prezentační a publikační činnost
- V. Ekonomická část
- VI. Evidence
- VII. Ochrana sbírek a konzervování
- VIII. Závěr

I. Charakteristika a poslání instituce

Vlastivědné muzeum Železnice svým charakterem naplňuje literu zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy. Muzeum získává, shromažďuje, trvale uchovává, eviduje a zpracovává sbírky muzejní povahy. V současné době muzejní sbírkový fond obsahuje v geologické, archeologické, historické, numizmatické, výtvarného umění a písemností podsbírkách více než 8 000 sbírkových předmětů. Sbírka je zaměřena hlavně na regionální oblast, ale část sbírkových předmětů se týká i celé české republiky. Od 19. července 2019 je zapsána v Centrální evidenci sbírek pod evidenčním číslem RSZ/019-02-21/445019. Hlavním posláním muzea je sbírkotvorná činnost, péče o sbírky a hlavně jejich prezentace. Instituce má funkci vzdělávací, zprostředkovává veřejnosti informace a poznatky z historie regionu.

Většina předmětů je vystavena v 11 stálých expozicích, předměty uložené v depozitáři a archívu se občas prezentují na našich výstavách. Několik předmětů (dva obrazy a troje vrata) jsou zapůjčeny do valdické věznice (vystaveny jsou v kostele kláštera Nanebevzetí Panny Marie).

Sbírka je dokladem života obyvatel v regionu města Železnice a okolí. Je v ní zastoupena existence místních šesti cechů, běžného života lidí, tvorba místních i krátce zde pobývajících umělců (malířů, grafiků, řezbářů, sochařů atd.), předměty dokladující existenci zdejších spolků – hasičů, Sokola, ochotnická divadla Vojan a Podhořan, Spolek vojenských vysloužilců, Spolek živnostníků, Občanská beseda atd. Součástí sbírky jsou předměty z bitvy 1866, I. a II. sv. války. Archeologické nálezy mapující období od prvního osídlení Železnice (neolit) po 16. století. Geologická část mapuje zdejší region, který je jeden z paleontologicky nejbohatší lokalitou křídového stáří v České republice.

Muzeum se nachází v empírovém památkově chráněném domě (28164/6-5413), postaveném v roce 1816 se zachovaným původním kupeckým krámkem. Další budovou muzea je památkově chráněná roubená chalupa (17673/6-1449). Hodnotná stavba lidové architektury z počátku 19. století. Doklad podoby starší zástavby města.

Součástí Vlastivědného muzea je Galerie T. F. Šimona, kde jsou pravidelně obměňovány výstavy místních i mimo regionálních, ale i zahraničních umělců. Pravidelně je doplňují četné doprovodné programy, koncerty nebo další oblíbené akce pro veřejnost, k nimž patří Muzejní den letos již 13., Zahájení adventu v Železnici nyní již po desáté, vánoční zastavení v muzeu, letos jsme se stali spoluorganizáteli Folkového festivalu Triangl v Železnici.

Historie a současnost

Sbírka se začala utvářet od roku 1917, kdy vznikl Muzejní spolek pro Železnici a okolí. Sbírku tvoří převážně předměty, darované od místních občanů, různými sběry nebo archeologickými průzkumy. Hlavně po dobu let od počátku založení muzea 1917 po 50. léta. Od roku 1955 se muzeum dostává pod správu MNV v Železnici. V letech 1972-1973 přechází železnické muzeum pod správu Okresního muzea v Jičíně jako jeho pobočka. O pár let později se opět vrací pod správu MNV v Železnici. Od roku 1990 sbírka a obě památkově chráněné budovy muzea spadají do vlastnictví města Železnice. Po celou dobu existence muzea je sbírka prezentována jako regionální, dokumentuje místní dějiny. Od roku 1982 se sbírky prezentují v samostatných expozicích a postupně expozice přibývají. V roce 2000 byly vytvořeny 4 nové expozice v zadním traktu muzea s pavlačí. V roce 2015 expozice Paleontologie a mineralogie, 2017 expozice Školní třída z konce 19. a počátku 20. století. Po rekonstrukci roubené chalupy v roce 2018, byl její interiér nově přebudován. V zadní části chalupy vznikla další expozice Zpracování lnu a vlny. Nyní se pracuje na zřízení nové expozice Archeologie.

II. Sbírkotvorná činnost

Vlastivědné muzeum spravuje „Regionální sbírku Železnicka“ zapsanou v Centrální evidenci sbírek pod evidenčním číslem RSZ/019-02-21/445019 dělenou do 7 podsbírek:

1. Geologická – paleontologie, mineralogie, geologie
2. Archeologická – archeologie
3. Historická – historie válek, cechy, divadlo, spolky
4. Etnografická
5. Numizmatická
6. Výtvarné umění
7. Písemnosti a tisky

1. 1. Geologická – paleontologie, mineralogie, geologie

Okolí Železnice patří ke geologicky velmi zajímavým oblastem. Stýkají se zde dva paleontologicky velmi bohaté sedimentární celky – starší, svrchnokarbonský (stupeň pennsylvan – ca 320 mil. let) a mladší, svrchnokřídový (svrchní turon – ca 89 mil. let). V sedimentech, které vznikaly v oblastech mělkých průtočných jezer, se zachovala jak flóra, tak i fauna. Zachovány jsou také čeřiny, bahenní praskliny, odtokové rýhy nebo otisky dešťových kapek.

Uložení mělkého křídového moře (součást české křídové pánve) vystupují na několika místech v okolí Železnice – Zámezí, na Těšině a slavnou lokalitou byl i obecní lom Na Váze. Mezi nejvýznamnější patří velké loděnky a gigantičtí amoniti (až 1 m v průměru), bohatá společenstva mlžů a plžů, ježovek, mořských červů, atd. Jedná se o jednu z paleontologicky nejbohatších lokalit křídového stáří v České republice.

Geologickou pestrost Železnicka ještě zvýrazňují vulkanické horniny a tělesa permského (ca 290 mil. let) a třetihorního (miocenního . ca 17 mil. let) stáří. Zejména permské bazalty obsahují bohaté partie s geodami achátů, chalcedonů, polohy jaspisů, ametysty, křišťály a další minerály. Pozoruhodné jsou i nálezy českých granátů v oblasti Bradlecké Lhoty.

Kromě cenných a velmi zajímavých sběrů z bezprostředního okolí Železnice, jsou ve sbírce pozoruhodné kolekce zkamenělin z oblasti jižní a východní Moravy.

Sbírka je budována od 1. poloviny 20. století do současnosti. Nyní obsahuje něco přes 250 kusů. Většina předmětů je vystavena ve stálé expozici Paleontologie a mineralogie.

2. 9. Archeologická

Přírodní kotlina s městečkem Železnice je nejsevernější částí Jičínska osídlenou téměř v celém pravěku, raného i vrcholného středověku. V místě byla z náhodných nálezů a několika výkopů na místech s archeologickými objekty shromážděna a do současnosti zachována archeologická sbírka obsahující množství nálezů různé výpovědní hodnoty.

Mikroregion Železnice je krajinou plochy přibližně 3 x 2,5 km. Zaujímá katastrální území Železnice a jeho blízké okolí. Do oblasti archeologických nálezů spadají i okolní hrady – Bradlec, Kumburk a Brada. Některé nálezy pocházejí z oblasti Českého ráje.

Archeologická podsbírka se začala vytvářet zejména v období mezi oběma světovými válkami 20. století. Po druhé světové válce spravoval a evidoval tyto sbírky místní rodák Václav Vojtíšek, který zaznamenal (často přímo na předmět) místo a rok nálezu, někdy i jméno nálezce předmětu. Nejčastějšími dárci byli místní obyvatelé, jako např. Václav Šťastný, Václav Kozák, Antonín Hoch, pan Špůr, Dr. J. Macháček, Adolf Vích, František Rieger, František Brož a Josef Brož. Jediný archeologický výzkum v Železnici provedl Vít Vokolek v souvislosti se stavbou kravína v roce 1960. Při skrývce byly v roce 1955 narušeny jámy sídliště kultury lužické. Tato podsbírka byla zpracována v letech 1986 - 1988 PhDr. Evou Ulrychovou, k nálezům byly

postupně doplněny a ověřeny všechny zachované a zjištěné nálezové okolnosti včetně lokalizace pomístních názvů.

Podsbírka obsahuje běžné nálezy keramiky, skla, kamenných a železných nástrojů a předmětů z období od neolitu 6000 let př. n. l. až po vrcholný středověk. Sbírka obsahuje 1 700 kusů archeologických nálezů. Nová expozice se buduje.

3. 10. Historická - historie válek, cechy, divadlo, spolky

Sbírka zachycuje období od bývalého Rakousko – Uherska po 90. léta 21. století. Většinou se jedná o sbírkové předměty z regionu Železnicka, ale i několik předmětů i z jiných částí Československa.

Obsahuje např. čáky rakouských důstojníků, pruské přilby, prapor Spolku vojenských vysloužilců z roku 1875, různé předměty téhož spolku, četné nálezy z bojiště či věnec z roku 1866, truhla z napoleonských válek, truhly ze světových válek, okované cepy a halapartna z let 1640 až 1787. Další předměty 1. a 2. světové války. Historické předměty divadla (loutky), cechů, historie spolků – Sokola, hasičů, vojenských vysloužilců, divadelní spolek Vojan a Podhořan. Tato podsbírka se stále doplňuje a nyní sčítá okolo 1000 předmětů.

Sbírkové předměty zdejších cechů jsou vystaveny v samostatné expozici Cechy v Železnici. Předměty z války 1866 jsou vystaveny v expozici Válka 29. 6. 1866. Ostatní předměty jsou uloženy v depozitářích.

4. 11. Etnografická – nádobí, nábytek, oděvy, řemesla, různé předměty

Podsbírka zahrnuje předměty používané našimi předky v období od 16. století do 20. století k vaření, stolování, odívání, vybavení obytných prostor, předměty k vykonávání různých řemesel. Např. malované skříně a truhly, keramické, skleněné nebo porcelánové nádobí, kroje, běžné oblečení, vyšívání dečky, vzácný baldachýn z lůžka Albrechta z Valdštejna ze 17. století, vrata z kartuziánského kláštera ve Valdicích (dnes kriminál), záklopová prkna z 18. století, nástroje z 1. pol. 19. st. aj. Většinou se jedná o předměty z regionu Železnicka a jejího okolí, dále Mladá Boleslav a Podkrkonoší. Podsbírka obsahuje okolo 2000 předmětů.

Předměty z etnografické podsbírky jsou vystaveny v expozici T.F. Šimon, F. Zikmund, v Lidovém bydlení, roubené chalupě a v Kupeckém krámku. Ostatní předměty jsou uloženy v depozitářích muzea.

5. 13. Numizmatická

Zahrnuje území Rakouska – Uherska, Československa, Německa, Maďarska, Ruska, Srbska, Jugoslávie, Francie, Itálie, město Železnice. Nejstarší sbírkové předměty pocházejí z 18. stol., převážná většina pak z 19. - 20. stol., jedná se o kovové mince, papírové bankovky, medaile a odznaky. Podsbírka má okolo 2000 předmětů a stále se doplňuje.

Uložena v depozitáři.

6. 15. Výtvarné umění – obrazy, sochy, náboženské předměty, plastiky, fotografie

Dokumentuje území převážně Čech, T. F. Šimon rodák ze Železnice maloval obrazy z celého světa, které jsou zahrnuty ve sbírce. Časové období od 18. století po současnost. Podsbírka obsahuje ilustrace, studie, grafické cykly, tisky z původních štočků, podmalby na skle, fotografie. Tematické zaměření - krajiny, studie, portréty, zátiší, náboženské motivy. Technika zpracování sbírkových předmětů – malba, kresba, grafické techniky a další. K nejvýznamnějším autorům, kteří mají vztah k regionu je akad.mal. T. F. Šimon, akad. mal. F. Zikmund, akad.mal. V. Černý, A. Chmelík, J. Endrys, akad. mal. F. Kaván, K. Loiebscher, P. Šimon, V. Mužíček V. Týma aj. Unikátní sbírku jarmarečních písní a podmalby na skle. Podsbírka má okolo 600 předmětů.

Předměty z podsbírky Výtvarného umění jsou vystaveny v expozici T. F. Šimon, F. Zikmund, A. Chmelík, V. Černý v Lidovém bydlení, roubené chalupě a v Kupeckém krámku. Ostatní předměty jsou uloženy v depozitářích a archívu muzea.

7. Písemnosti a tisky

Sbírkové předměty tvoří převážně domovní listy, diplomy, vysvědčení nebo korespondence vztahující se k místním malířům, T. F. Šimon, F. Zikmund, A. Chmelík, F. Kaván a dalším osobnostem a spolkům města Železnice a jejího okolí. Všechny písemnosti ještě nejsou zpracovány.

Písemnosti a tisky jsou uloženy v archívu muzea.

III. Výstavní a edukační činnost

Stálé expozice

Návštěvnost

Vlastivědné muzeum v Železnici nabízí návštěvníkům 11 stálých expozic zaměřených na prezentaci regionální historie. Některé slouží k výchovně vzdělávacím programům. Zdarma do muzea má přístup místní Masarykova základní škola (devítiletá) a mateřská škola v Železnici, navštěvují nás další školy z okolí a školy v přírodě. Volný vstup do muzea s průvodcem je vždy na Mezinárodní den muzeí (MDM) a Den otevřených ateliérů. Některé expozice jsou volně přístupné při pořádání tradiční akce Muzejní den. Roubená chalupa je volně přístupná na vánoce, MDM, Den otevřených ateliérů a při pořádání folkového festivalu Triangl.

Paleontologie a mineralogie

Návštěvník si může prohlédnout zkameněliny a fosilie z oblasti flóry – kmínky přesliček a plavuní, větvičky jehličnanů, olistění kapradovitých rostlin a fauny – ryby, hmyz, stopy po lezení a plavání ryb a obojživelníků.

Zachovány jsou také čeřiny, bahenní praskliny, odtokové rýhy nebo otisky dešťových kapek. Uloženiny mělkého křídového moře – loděnky a gigantičtí amoniti (až 1 m v průměru), bohatá společenstva mlžů a plžů, ježovek, mořských červů, atd. Permské bazalty obsahující – acháty, chalcedony, polohy jaspisů, ametysty, křišťály a další minerály. Všechny tyto nálezy pocházejí z našeho regionu. Na zdi jsou dva kousky hlavonožce domalován do původní velikosti. Součástí expozice je brus na polodrahokamy z počátku 19. století.

Školní třída z konce 19. a počátku 20. století

Vybavení školní třídy je ukázkou vyučování z konce 19. a počátku 20. století, zde se návštěvník dozví o historii školství v Železnici, prohlédne si kopie starých vysvědčení od první pol. 19. století, návod na přípravu inkoustu aj.

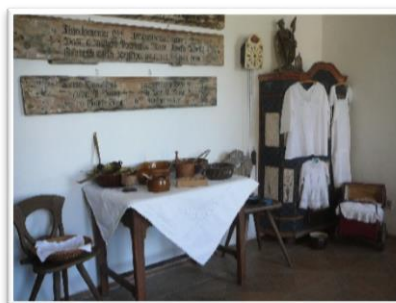
Cechy v Železnici

Prvotní informace o zdejších řemeslech a řemeslnících pochází z 16. století, dokládá to cechovní listina z roku 1597, která je uložena v OA Jičín. Návštěvník si může prohlédnout předměty všech šesti cechů, které kdysi působily v Železnici, dozví se i o jejich historii. Zachovány jsou i nejstarší pečeti na Jičínsku. Vystaveny jsou pohřební štíty malované a tepané, praporce všech šesti cechů, cechovní pokladnice, ferule a listiny.

Lidové bydlení

Expozice představuje různé předměty denní potřeby našich předků, lomenicová prkna ze štítů chalup ze Železnice a okolí, malované skříně.

Válka 1866 u Železnice

Expozice poskytuje návštěvníkům základní informace o průběhu prusko-rakouské války a bitvy u Jičina (Železnice). Vystaveny jsou trojrozměrné předměty obou válčících stran z bitvy u Jičina (Železnice) 29. června 1866. Jedná se o čáky, přilby, zbraně a další nálezy z bojiště. Součástí výstavy je prapor Spolku vojenských vysloužilců z roku 1875, mapa bojiště a fotografie pomníků.

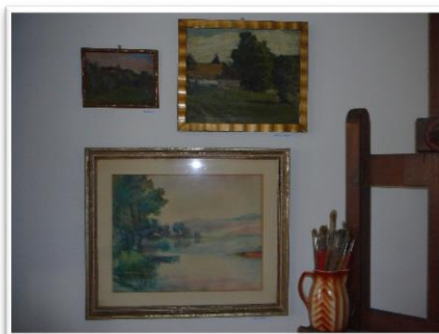
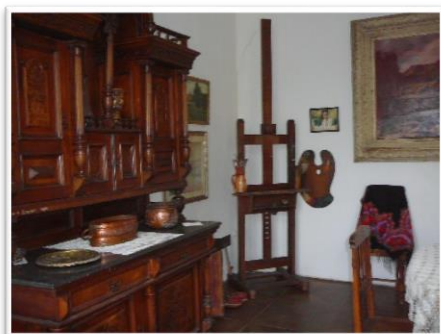
Kupecký krám

Zde si návštěvníci mohou prohlédnout původní vybavení krámu s regály a pultem z roku 1816. Ukázka předmětů denní potřeby našich předků, řemeslné nástroje z 19. a 20. století a funkční orchestrion.

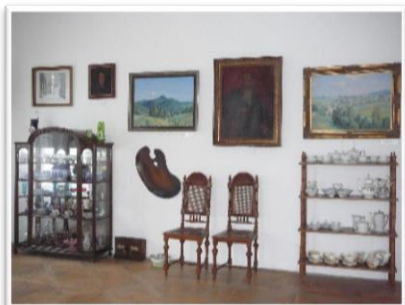
František Zikmund

Akademický malíř, rodák ze Železnice (1893 – 1955). V expozici můžeme vidět nábytek z malířova atelieru, jeho osobní předměty a obrazy – akvarely a olejomalby.

Tavík František Šimon

Akademický malíř a grafik, rodák ze Železnice (1877 – 1942). Expozice je ukázkou malířova děl, olejomalby a grafické práce z cest po celém světě, vlastní autoportrét, jeho poslední dvě díla (olejomalby) a korespondence. T.F.Šimon je spoluzakladatelem spolku výtvarných umění Hollar. Místnost je vybavena nábytkem a velkým počtem skla a porcelánu, které darovali muzeu obyvatelé našeho městečka.

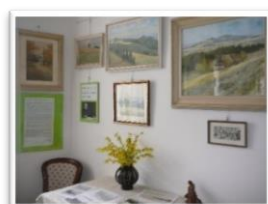
Věnceslav Černý

Akademický malíř a ilustrátor, 27. 1. 1865 ve Starých Benátkách, zemřel 15. 4. 1936 v Mladé Boleslavi a byl pohřben v Železnici. Od roku 1903 střídavě žil v Železnici a v Mladé Boleslavi. Zejména však pobyt a působení v Železnici sehrály v jeho životě významnou roli. Zhotovil loutkové divadélko s bohatým dekoračním vybavením. Některé loutky a vybavení divadélka jsou vystaveny v expozici. Ilustroval Staré pověsti české. Byl spoluzakladatelem uměleckého spolku Mánes.

Antonín Chmelík

Vyučil se jako knihař, celý život amatérsky maloval. Narodil se ve Žďáru pod Kumburkem 5. 2. 1924 a zemřel v Praze 29. 5. 1995. Říká se o něm „malíř našeho kraje“. V expozici si návštěvník prohlédne jeho perokresby, akvarely, oleje. Měl jedinečnou zásluhu na zdokumentování architektury místních roubených chalup té doby.

Roubená chalupa

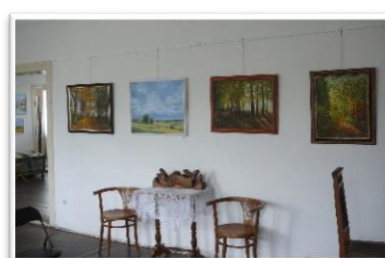
V roce 2018 prošla rozsáhlou rekonstrukcí. Hodnotná stavba lidové architektury z počátku 19. století, je památkově chráněná (17673/6-1449). Doklad podoby starší zástavby města. Interiér se skládá ze čtyř místností vybavených nábytkem, nástroji a nádobím od konce 18. století. Návštěvník se dozví, jak se žilo v dávných dobách. Je zde zachovaná černá kuchyně s nádobím z konce 17. století, malované skříně pojizerského stylu, funkční tkalcovský stav.

Roubená chalupa s přístavbou slouží k edukačním programům. Jak se žilo dříve nebo Zpracování lnu a vlny.

Galerie T. F. Šimona

Jde o dva výstavní sály, kde jsou pravidelně obměňovány výstavy místních, mimo regionálních, ale i zahraničních umělců. Pravidelně je doplňují četné doprovodné programy, koncerty, divadlo, přednášky. Další oblíbené akce pro veřejnost např. Muzejní den, Mezinárodní den muzeí, Den otevřených ateliérů, vánoce, velikonoce je do galerie vstup zdarma.

Vybudování nové expozice Archeologie - „Od pravěku po vrcholný středověk na Železnicku“

Nová archeologická expozice seznámí návštěvníky s osídlením Železnicka od pravěku po vrcholný středověk. Expozice bude koncipována tak, aby oslovila i dětské návštěvníky. Nové uzavřené vitríny představí okolo 400 kusů originálních archeologických nálezů, nalezených v katastru Železnice a jejího blízkého okolí. Repliky a rekonstrukce jednotlivých předmětů pro přiblížení jejich podoby v dobách, kdy je lidé používali, umožní návštěvníkům zkoumání prehistorie hmatem. Součástí expozice budou texty, obrázky a mapy. Školní skupiny nebo návštěvníci si mohou pomocí otázek zkontrolovat, co si z expozice zapamatovali.

Jednou z priorit nové expozice je propojení školní výuky všeobecných znalostí dějin od pravěku po vrcholný středověk s místem svého bydliště. Další prioritou je seznámení s oborem archeologie a její důležitosti pro výzkum naší historie. Nadále budeme pokračovat ve výukových programech pro místní devítiletou základní a mateřskou školu, tak jako je to již s některými expozicemi v muzeu.

Vybudováním nové expozice „Od pravěku po vrcholný středověk na Železnicku“ očekáváme vyšší návštěvnost veřejnosti, i jiných škol mimo region. Místní i nově přistěhovaní občané budou mít možnost seznámit se s jejich bydlištěm v dávných dobách pravěku. Se vznikem této expozice budou spojeny i nové přednášky, dny otevřených dveří např. Den archeologie a další.

Město Železnice je místo vhodné pro pobyt dětí ze základních škol v přírodě jak Královéhradeckého kraje tak, i jiných krajů naší republiky, které naše muzeum rády navštěvují a tráví zde smysluplně svůj volný čas. Jelikož jsme součástí regionu Český ráj, můžeme návštěvníkům nabídnout další zážitkovou turistiku.

Výstavy

Probuzení jara

20. 2. – 18. 4. 2019

Výstava obrázků s jarní tematikou od žáků Masarykovy ZŠ Železnice, od 20. 3. doplněná velikonočními dekoracemi žáků SŠ zahradnické z Kopidlna a perníčky paní Jany Vrhelové z Jičína. Výstavu navštěvovaly i děti ZŠ a vždy při každé jejich návštěvě, jsme jim názorně ukázali, jak se plete pomlázka z vrbového proutí.

Svět fantazie

26. 4. – 2. 6. 2019

Jan Volák – různorodé plastiky z pískovce, dřeva i kovů a jejich kombinace. Velkou zálibou umělce je sestavování motorek z různých předmětů.

Ondřej Flégl – obrazy – Elementy.
Oba z Lázní Bělohrad

(Ne)vědomě

8. 6. – 28. 7. 2019

Štěpánka Novotná – obrazy

Obrazy a dřevěné plastiky

1. 8. – 29. 9. 2019

Výstava obrazů a dřevořezb manželů Nataši a Jaroslava Kalouskových ze Železnice.

Tinga Tinga

4. 10. – 28. 11. 2019

Výstavu zahájil za NASAJEM S MASAJEM Jiří Rosa s prezentací o životě domorodců z Tanzanie a o jejich dobrovolné činnosti pomoci tanzanským dětem při jejich vzdělávání. Vystaveny byly obrazy a sochy umělců z Afriky – Tanzanie. Výtěžek z této prodejní výstavy je věnován dětem z Tanzanie na jejich vzdělávání. Po dobu výstavy nás navštěvovali žáci ZŠ v Železnici v hodinách výtvarné výchovy.

Betlémy

11. 12. 2019 – leden 2020

Vánoční výstava betlémů z našeho depozitáře a z muzea betlémů v Třebechovicích pod Orebem. Muzeum doplní dekorace představující staročeské vánoce a zdobené perníčky.

Akce

Masopust v Železnici

3. 3. 2019

Ve spolupráci s Café Terasy (místní podnikatel kulturních aktivit). Podle připraveného scénáře z muzea se průvod sešel na náměstí před radnicí, kde paní starostka předala maškaram klíč od města a s hudebním doprovodem, který zajistil písničkář lidových písní Michael Pospíšil (hrál na dudy), průvod prošel městem až na nádvoří muzea. Zde se konala poprava kobyly. Nechybělo ani klasické masopustní občerstvení.

Vynášení Morany

20. 3. 2019

S větvičkami ozdobenými barevnými pentlemi a se zpěvem prošel průvod plný dětí a rodičů směrem ke koupališti, kde byla Morana hozena do vody. A tak jsme se rozloučili se zimou.

I. Triangl Folk Fest

15. 6. 2019

Opět ve spolupráci s Café Terasy. Celodenní akce, spojení trojic Triangl. 3 jedinečná místa, 3 scény - Vinice Cafe Terasy - Nádvoří muzea - Kostel sv. Jiljí Železnice, 3 výtvarní umělci, 3 mini pivovary, 3 stánky s jídlem, 3 aktivity pro děti, 3 muzea (doprovodný program), 3 překvapení.

Na třech scénách se střídali umělci, jako byli např. V. Merta, M. Paleček, P. Štross, dále vystoupily i místní kapely Kazdovi, Vondráčkovi aj. Plenér neboli výtvarné umění venku nám zpestřili malíři, kováři a dřevo sochání. K doprovodnému programu patřily tři muzea, volně přístupná výstava v našem muzeu, předvádění řemesla v roubené chalupě a Muzeum Inny Kolomijec.

Výtěžek z festivalu byl věnován na opravu kostela sv. Jiljí v Železnici.

13. Muzejní den

13. 7. 2019

Celodenní akce tentokrát ve stylu country. Pro návštěvníky je vždy připraveno občerstvení s posezením na nádvoří muzea s poslechem hudebních kapel. Tentokrát zahrála dámská kapela Country Ladies z Prahy, Nou Band Lázně Bělohrad a Radek Mrzena z Jičína. Na jarmarku před muzeem si každý mohl zakoupit drobné rukodělné předměty. Volně byla přístupná aktuální výstava a interiér roubené chalupy, kde byl nově předveden edukační program pro děti, ale i pro ostatní návštěvníky. Každý se dozvěděl, jak se dříve zpracovával len, jak se předlo na kolovrátku a tkalo na tkalcovském stavu. Kdo chtěl, mohl si toto řemeslo i vyzkoušet. Další řemeslo, které bylo zajímavé i pro děti, bylo drátkování. Každým rokem je připravena „Foto soutěž“. Fotografie soutěžících jsou k dispozici návštěvníkům, kteří svými hlasy rozhodnou o vítězi. Pro děti je vždy připraven dětský koutek s hraním pro zábavu a vědomostní soutěž „Se skřítkem Železnáčkem po muzeu“.

návštěvníci mohou připálit Betlémské světlo u roubené chaloupky, letos máme připravené i malé pohoštění a prohlídku vánočně vyzdobeného interiéru roubené chaloupky. Volně jsou přístupné i některé místnosti v muzeu s vánočně vyzdobenou tematikou. Stejně se mohou návštěvníci zastavit i ostatní dny mezi svátky. Otevřeno je i několik hodin na Silvestra. V době od 24. 12. do konce roku se nevybírám vstupné.

Koncerty

Folklór v Železnici

20. 6. 2019

v rámci 45. Mezinárodního folklórního festivalu pod Zvičinou proběhlo vystoupení dvou zahraničních souborů – soubor Trenčan (Slovensko) a Biseri – Ohrid (Makedonie), z důvodu velkého počtu účinkujících se představení konalo v místní sokolovně.

HUDEBNÍ ŽELEZNICKÉ LÉTO - NAOPAK

2. 8. 2019

Ve spolupráci s HŽL (Café Terasy) vystoupila na nádvoří muzea folková hudební skupina Naopak – Od pohody do pohody. Výtěžek z této akce byl věnován na opravu kostela sv. Jiljí.

Zahájení adventu

29. 11. 2019

§ Již od roku 2010 pořádá muzeum zahájení adventu. Na železničím náměstí zazpívají děti ze základní školy při rozsvíceném stroměčku, průvodem se světýlky se dojde na muzejní náměstí, kde je připraven program, pohoštění a malý vánoční jarmark.

Vánoční čas v muzeu

24. 12. – 31. 12. 2019

Na Štědrý den bývá otevřeno chvilku odpoledne, kdy si

Pochod se skřítkem Železnáčkem

21. 9. 2019

Vycházková trasa s délkou cca 9 km byla pohodovým zpestřením sobotního odpoledne. Pochod se skřítkem Železnáčkem vedl po městě, silnici, polem a lesem. Cestu jsme si zpestřili hrami a doplnili zajímavostmi z okolí Železnice. První zastávka byla v Cidlině. Sportovního zápolení se samozřejmě zúčastnili i dospělí. Trasa končila opět v Železnici a ti kdo zvládli celou trasu, si na hřišti opekli buřty.

Perly duchovní hudby

30. 08. 2019

Muzeum se stalo partnerem poutního koncertu pořádaného farností Železnice.

DuoWienBerlin

15. 11. 2019

Koncert vážné hudby - klavír Petr Vašíček z Berlína a viola Reinhold Rieger z Vídně

Adventní koncert

20. 12. 2019

Vánoční koncert manželů Ondráčkových a jejich hostů. Paní Ondráčková zahraje na panovu flétnu, pan Ondráček na elektronické klávesy. Vstupné dobrovolné.

Divadlo

Stará historie

7. 9. 2019

– Julius Zeyer – zahrál soubor „S-Divadlo“ K- klub Jičín, z důvodu špatného počasí bylo divadelní

představení přesunuto do sokolovny.

Doma u Hitlerů

1. 11. 2019

Sarkastická komedie od Arnošta Goldflama, zahrálo Podbrdské národní divadlo.

Besedy a přednášky

Největší zabijáci naší planety

14. 3. 2019

Beseda s projekcí, přednášel Mgr. Vladimír Socha. Většinu publika tvořily děti, které se dozvěděly spousty zajímavostí o životě dinosaurů.

Tanzanie v Železnici

27. 3. 2019

Beseda s projekcí manželů Břeských o pobytu v Tanzanii a jejich charitativní činnosti.

Archeologie z letadla

22. 10. 2019

Přednáška s projekcí doktorky PhDr. Evy Ulrychové o archeologii z letadla, konané k příležitosti **Mezinárodního dne archeologie**. Paní doktorka nám vyprávěla o nejzajímavějších archeologických lokalitách v Železnici, na Těšíně, ale i v blízkém okolí z pohledu letecké retrospekce. Nejen archeologické průzkumy do hlubin země nám dokážou nahlédnout do naší minulosti, ale i takový pohled z letadla prozradí i např. spousty zaniklých vesnic, cest, hrobů aj.

"Orloje" - Stopy, fakta, tajemství...Pražský orloj a jiné

8. 11. 2019

Beseda s projekcí, přednesl přední astronom RNDr. Zdislav Šíma, CSc. z Astronomického ústavu Akademie věd ČR, který jako astronom pečuje o pražský orloj 40 let.

Tvořeníčko v muzeu

Ozdobné lžičky se zvířátky

30. 1. 2019

Šité rozkvetlé tulipány

27. 2. 2019

Velikonoční ovečka

3. 4. 2019

Kaleidoskop

5. 6. 2019

Skládací kaleidoskop z papíru.

Obrázky z kamínků

16. 10. 2019

Loutky zvířátek

13. 11. 2019

Vánoční ozdobičky

11. 12. 2019

IV. Prezenční a publiční činnost

Propagace muzea

Pravidelné pozvánky na výstavy, muzejní akce a další příspěvky jsme publikovaly v roce 2019 především do Novin Jičínka, Jičínského deníku, KAMu, Lomnických turistických novin, Zprávy z Českého ráje, Prochorovin, a dalších. Některé akce prezentujeme v Hitrádiu Černá Hora. Také byly odvysílány rozhovory v rádiu Český rozhlas s Ladkou Wildovou. Ve spolupráci s Městem Železnice se informace o našich akcích dostávají do rodin díky mobilnímu rozhlasu a Zpravodaji, který vychází šestkrát do roka a je doručován do každé domácnosti ve městě i přidružených obcích. Hojně využíváme internet, webové stránky muzea se při každé nové akci aktualizují společně s facebookem, který oslovil velkou část střední a mladší generace. Nechybí ani propagace pomocí plakátů a letáků.

Badatelské služby

22. 1 2019

Návštěva polských studentů z institutu archeologie z Wrocławu. Bádání archeologických nálezů (keramiky) na území Čech, především oblast Sudet. Jedná se o projekt Narodowego Programu Rozwoju Humanistyky,

Celoroční návštěva muzea studentů z Univerzity Pardubice, FF, ÚHV, FF Univerzity Hradec Králové – obor archeologie. Účel studia – studium.

Běžné návštěvy badatelů – účel návštěvy, jedná se většinou o bádání historie města Železnice, kostel, konkrétní jména různých rodáků (řemeslníků, malířů atd.), historie místních domů.

Vyřizování mailů a telefonátů s badatelskými dotazy.

Vlastní badatelská činnost

Příprava místopisu města Železnice. Bádání v našem archivu, Okresním archivu v Jičíně, Oblastní archiv v Zámrsku a Praze. Katastrální úřad Jičín. Řešitel – Simona Hrabalová.

Spolupráce s jinými organizacemi

Muzeum spolupracuje s místním podnikatelem panem Radkem Řehákem pořádající různé kulturní aktivity

v kavárně Café Terasy na vinici. Spolupráce spočívá hlavně na přípravách při pořádání Hudebního železnického léta. Výtěžek z této akce jde na podporu rekonstrukce kostela sv. Jiljí v Železnici. ŽHL zahajuje folkovým festivalem Triangl. Podílíme se na organizaci festivalu - muzeum, roubená chalupa a nádvoří je součástí programu.

Spolupracujeme s Římskokatolickou farností v Železnici. Pro faru jsme, po celou dobu uzavření kostela z důvodu oprav, pořádali adventní koncerty a vánoční posezení v muzeu.

S Okresním archívem Jičín. Spolupracovníci archivu nám vypomáhají sepisovat archivní dokumenty v našem archivu.

Spolupráce se Střední školou cestovního ruchu v Lomnici nad Popelkou, v měsíci květnu umožňujeme odbornou praxi studentům.

Spolupráce se Sdružením Český ráj Turnov na projektu Za pověstmi Českého ráje. Muzeum je jedno z výletních míst v Cestovníčce, kdy při zakoupení vstupenky získá návštěvník razítko skřítky.

Zajímavosti

Návštěva manželky pana Antonína Chmelíka (stálá expozice obrazů Antonína Chmelíka) paní Marie Chmelíkové (94 let). Velmi příjemné posezení s vyprávěním o životě jejího manžela i krátké zavzpomínání na činnost našeho muzea.

Zajímavé bylo i natažení osnovy do tkalcovského stavu manželky Poliakových z Trutnova. Opravdu to nebyla práce jednoduchá. Natažení osnovy trvalo něco přes šest hodin a v půlce dubna, v nevytopené chalupě, byla docela zima.

V. Ekonomická část

Fyzický počet zaměstnanců 2

Hrabalová Simona

správce sbírky Vlastivědného muzea v Železnici, průvodkyně

6 hodinový úvazek

Aranka Novotná

galeristka Galerie T. F. Šimona, průvodkyně

5 hodinový úvazek

Veškeré účetní úkony provádí zřizovatel - Město Železnice, Náměstí Svobody č. 1, 507 13 Železnice

Příjmy muzea za rok 2019

81 252,- Kč

Výdaje za rok 2019

664 000,- Kč

Počet dnů, kdy bylo muzeum otevřeno pro veřejnost 221

Počet dnů, kdy bylo muzeum zavřené, ale na zazvonění byl muzejní pracovník k dispozici 55

Počet dnů, kdy byl vstup do muzea zdarma nebo dobrovolný 17

Návštěvnost webových stránek - <https://muzeumzeleznice.webk.cz/> 3495

Návštěvnost webových stránek - <https://stopy-starych-casu4.webnode.cz/> 12259

Sledovanost <https://www.facebook.com/muzeumzeleznice/> 16400

Dokument na YouTube - 100 let muzea 1917 – 2017 115

Počet návštěvníků muzea celkem 2019 2310

VI. Evidence

Sbírková evidence je dvoustupňová – chronologická a systematická. Evidenční záznamy v chronologické evidenci jsou uloženy odděleně od záznamů v systematické evidenci.

Chronologická evidence (I. stupeň)

V rámci chronologické evidence bylo v roce 2019 zapsáno 86 přírůstkových čísel. Z toho do Etnografické podsbírky 7 přírůstkových čísel což představuje 7 kusů sbírkových předmětů, do Geologické podsbírky 68 přírůstkových čísel což představuje 75 kusů sbírkových předmětů, do Archeologické podsbírky 7 přírůstkových čísel z toho 7 kusů sbírkových předmětů.

Systematická evidence (II. stupeň)

V rámci systematické evidence bylo v roce 2019 zpracováno v Etnografické sbírce 7 evidenčních čísel, v Historické podsbírce 1 evidenční číslo, v Archeologické podsbírce 11 evidenčních čísel a v Geologické podsbírce 68 evidenčních čísel.

Zápůjčky jiným organizacím

Předměty zapůjčeny od 1. 1. 2019 do 31. 12. 2023 (12. 11. 2018 byla smlouva prodloužena na dalších 5 let) do věznice Valdice – ČR Vězeňská služba ČR – Věznice Valdice zast. ředitelem plk. Mgr. Jiřím Machem.

Vrata od Kartuziánského kláštera (2 křídla)	R 81/1 až 81/2	1/08	2 ks
Dřevěná jednokřídlová vrata s obloukem	R 82	102/08	1ks
Obraz – Poslední večeře Páně	O 139	92/89	1ks
Obraz – Uzdravení dcery Jairovy	O 138	90/89	1ks

Restaurace U Jindry v Železnici zastoupený p. Jindrou Jarošem. Předměty jsou zapůjčeny od 17. 7. 2013 do 31. 12. 2023.

Proutěný kočár, čtyřkolový (proutěný žebříňák)	R 120	78/019	1ks
--	-------	--------	-----

Vráceno 23. 10. 2019

Výpůjčky

Regionální muzeum a galerie v Jičíně, smlouva o výpůjčce č. 6/2017 vypůjčeno:

Od 19. 04. 2017 – 31. 12. 2021 tyto předměty:

Školní lavice pro dva žáky	MGI/002-05-10/199002		1ks
Lavice pro výuku jednoho dítěte	MGE/002-05-10/200002	E290/VII	1ks

VII. Ochrana sbírek a konzervování

Konzervování a rekonstrukce

V průběhu roku probíhá pravidelná kontrola klimatických podmínek v prostorách stálých expozic, depozitářů a archívu. Dochází k pravidelnému úklidu těchto všech prostor. Sledován je stav předmětů v expozicích i v depozitáři. V případě napadení škůdců, sbírky ošetříme, popřípadě se zavolá profesionální firma k desinsekci a deratizaci.

Koncem roku 2018 byla dokončena rekonstrukce roubené chalupy, včetně ošetření a konzervování předmětů umístěných v interiéru chalupy. Rekonstrukce roubené chalupy byla již nutná, protože i přes pravidelné ošetřování budovy, byly trámy značně poškozeny. Některé musely být vyměněny, opravena byla i mazanina mezi trámy a stropní konstrukce. K opravě roubené chalupy došlo v srpnu 2018 a ukončení v listopadu 2018 za 897 315,- Kč, z toho dotace od KHK činila 315 000,-Kč.

Po rekonstrukci se z přilehlé kolny vytvořil nový pracovní prostor a hned z jara se zde otevřela nová expozice s ukázkou řemesla – pěstování a zpracování lnu, předení a ukázka tkání. Návštěvníci si toto prastaré řemeslo mohou vyzkoušet.

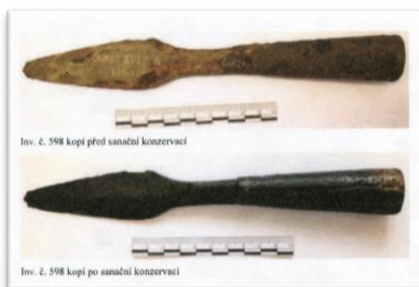
Únor 2019

Sanační konzervace částečně očištěných železných předmětů z podsbírký Archeologie. Předměty pocházejí z archeologických nalezišť v okrese Jičín (Železnice a okolí, hrad Bradlec apod.)

Sanaci předmětů provedla: Bc. Andrea Černá, Muzeum východních Čech v Hradci Králové.

Jedná se o předměty:

Nádoba inv.č. A 64, př.č. 707/88, dýka inv.č. A 66, př.č. 709/88, jezdecké kopí inv. Č. A 69/1, př.č. 715/88, kopí inv.č. A 69/2, př.č. 715/88, ostruha, 14. století inv.č. A 70/2, př.č. 717/88, podkova, 13.-14. století př.č. 607, podkova př.č. 615.

Polyfon a piano

Oprava Polyfonu z počátku 20. století, byla uskutečněna odborným pracovníkem z Technického muzea v Praze během letních prázdnin. Opravu a ladění piana z roku 1900, provedl odborník přes ladění piana z Jičína.

Ochrana sbírek

Objekt muzea je chráněn elektronickým zabezpečovacím systémem firmy VIDOCQ s.r.o. Elektronický zabezpečovací systém byl v roce 2018 rozšířen do expozic paleontologie a školní třídy. Pravidelně je kontrolován techniky firmy JIMI CZ, a.s.

VIII. Závěr

V roce 2020 budeme opět pokračovat v evidenci starého sbírkového fondu do programu elektronické evidence DEMUS a následně do CESu. Nadále se budou získávat nové sbírkové předměty. Pokud se podaří získat dotaci z dotačního programu Královéhradeckého kraje z programu – Kultura a památková péče – Podpora činnosti muzeí a galerií, dojde k vybudování nové expozice „Od pravěku po vrcholný středověk na Železnici“

Stále se bude pokračovat v prezentační a publikační činnosti. Získávat nové kontakty pro zviditelnění muzea a galerie. Pokračuje se v přípravě publikace místopisu města Železnice. Muzeum budeme nadále spravovat minimálně tak jako doposud, snažit se modernizovat nejen stálé expozice, ale i ostatní prostory, které jsou součástí muzea. Získávat, shromažďovat, trvale uchovávat sbírky našeho regionu pro další generace a důstojně je prezentovat. Jelikož naše instituce má funkci vzdělávací, budeme pokračovat ve vytváření dalších edukačních programů, jak pro děti, tak i pro širokou veřejnost.

Na rok 2020 připravujeme šest výstav s vernisáží – obrazy našich i zahraničních malířů, letos u nás bude vystavovat světoznámý akademický malíř Michail Ščigol, nebo malířka paní Dana Živorová – Šimonová, praneteř akademického malíře T. F. Šimona rodáka ze Železnice. Vystaveny budou např. drátované předměty od paní Martiny Hradecké, velikonoční výzdobu nám zajistí svými předměty chráněná dílna DANETA z Hradce Králové nebo nás čekají krásné betlémy zapůjčené z Třebechovického muzea betlémů.

V únoru organizujeme ve spolupráci s kavárnou Cafe Terasy ze Železnice Masopustní průvod se zakončením porážky kobyly u nás na nádvoří muzea. Koncem srpna pořádáme také ve spolupráci s Café Terasy folkový celodenní festival Triangl II. ročník.

Další tradiční akce jako je Muzejní den tentokrát již 14. a koncem roku Zahájení adventu v Železnici.

Dále připravujeme koncerty, besedy, přednášky a divadlo „Audienci“ k nám do muzea přijedou zahrát členové Podbrdského národního divadla z Dobříše. Máme pozvaný divadelní spolek Krakonoš z Vysokého nad Jizerou s komedií Sborovna.

Letos řešíme narušenou statiku muzejní budovy, z tohoto důvodu je zpracována projektová dokumentace na sanaci budovy muzea č. p. 181. Opravy musíme uskutečnit v roce 2020, aby se stav nadále nezhoršoval.

V Železnici dne 30. ledna 2020

Vypracovala:

.....

Simona Hrabalová

Správce sbírky Vlastivědného muzea v Železnici